

سینمای کودک ازحاشیه به متن می‌آید

نام آرش معیریان با سینمای تجاری، گره خورده است؛ کارگردان فیلم‌هایی که به منظور فتح گیشه ساخته می‌شوند و البته چندسالی است که این آثار خیلی هم در این زمینه به توفیق نمی‌رسند.

گفت‌وگو با آرش معیریان، کارگردان فیتیله و ماه پیشونی سینمای کودک ازحاشیه به متن می‌آید

مایا شرفی: نام آرش معیریان با سینمای تجاری، گره خورده است؛ کارگردان فیلم‌هایی که به منظور فتح گیشه ساخته می‌شوند و البته چندسالی است که این آثار خیلی هم در این زمینه به توفیق نمی‌رسند.

معیریان البته پیش از ورود به عرصه کارگردانی در مطبوعات سینمایی مقالاتی تئوریک درباره سینمای کلاسیک می‌نوشت و به‌عنوان استاد دانشگاه، سینما تدریس می‌کرد؛ پیشینه‌ای که ردپایش را تقریباً در هیچ‌کدام از فیلم‌های این کارگردان نمی‌شود مشاهده کرد. از معیریان این روزها فیلم #171؛ فیتیله و ماه‌پیشونی» روی پرده است که اثری در ژانر کودک است که حال و هوایی فانتری و موزیکال دارد. معیریان در این مورد می‌گوید با تجربه‌کردن کاری در ژانر کودک و نوجوان خواسته تا ادای دینی کرده‌باشد به این نسل که سازندگان فردای ایران هستند. فیتیله و ماه پیشونی بهانه‌ای می‌شود تا دقایقی پای صحبت‌های این کارگردان بنشینیم.

#8226؛ برای شروع با توجه به تفاوت عمده‌ای که فیتیله و ماه پیشونی با کارهای پیشینتان دارد، از تجربه جدیدی که در این زمینه کسب کردید بگویید.

همانطور که می‌دانید ژانر کودک در دهه اخیر ژانر به‌شدت مهجور و غریبی در شرایط تولید و اکران سینمای ایران واقع شده است. از آنجا که من خودم علاقه‌مندم که تمام ژانرها را تجربه کنم وقتی پیشنهاد ساخت این فیلم داده شد بدم نیامد تجربه‌ای نیز در این زمینه داشته باشم تا دینم را نسبت به سینمای کودک و مخاطب کودک و نوجوان ادا کنم. نکته حائز اهمیت این است که ما متأسفانه به‌عنوان نسل بزرگسال یک مقدار خودخواهی و خودبینی‌مان باعث شده که مخاطب کودک را در سینما فراموش کنیم که این اتفاق خوشایندی نیست؛ چراکه نسل آینده، نسل بچه‌های امروز هستند و بالاخره جامعه آینده ما را این افراد می‌سازند. اگر قرار باشد ما برای آینده برنامه‌های داشته و به نوعی فرهنگسازی برای آینده کرده باشیم لازم است به مخاطب کودک توجه کنیم.

#8226؛ امروز که نتیجه کارتان را بر پرده سینما می‌بینید چه احساسی دارید؟ از آن راضی هستید؟
در هر صورت این کار در پیچه تازه‌ای از فیلمسازی و نگاه سینمایی را برای من باز کرد که برایم لذتبخش بود. خصوصاً کارکردن با دوستان محبوب فیتیله‌ای و همراهی و همفکری و انرژی مثبت‌شان. از سوی دیگر همراه شدن با بازیگر کودک به‌رغم اینکه انتظار می‌رود کارکردن با این گروه سنی سخت باشد اما به‌نظم بسیار لذت‌بخش بود. من مراحل متعددی را برای انتخاب بازیگران این فیلم پشت‌سر گذاشتم و سعی داشتم کسانی را انتخاب کنم که خوب ایفای نقش کنند. باید بگویم از همکاری با بازیگران کودک این فیلم واقعا لذت بردم؛ چراکه هم بسیار با استعداد بودند و هم ضریب هوشی خیلی بالایی داشتند و به این نتیجه رسیدم که کارکردن با آنها هموارتر و بی‌حاشیه‌تر از کارکردن با بازیگر بزرگسال است.

#8226؛ مهم‌ترین دستاوردی که این تجربه برایتان داشت، چیست؟
متأسفانه وقتی که اسم سینمای کودک و نوجوان می‌آید ما سازندگان فیلم فکر می‌کنیم هرآنچه کودکانه جلوه کند، فیلمی است که می‌تواند متعلق به این ژانر باشد اما من در فیتیله و ماه پیشونی به این نتیجه رسیدم که مخاطب کودک ما بسیار باهوش و خلاق است و در عصری زندگی می‌کند که از انواع تجهیزات تکنولوژیک بهره‌مند است. حتی تصور می‌کنم کودک امروز ما به‌لحاظ فهم، درک و آگاهی به نسبت از بزرگسال هم پیشی می‌گیرد. اشتباهی که در این سال‌ها نسبت به سینمای کودک صورت گرفته این است که چون کودک بسیاری از معادلات را درک نمی‌کند پس ما باید مسائل را ساده و با لحنی خردسال و سطحی برای او بیان کنیم تا بتواند با آن اثر ارتباط برقرار کند؛ درحالی‌که همین امر باعث شده ما مخاطب کودک‌مان را از دست بدهیم. به‌دلیل اینکه کودک امروز ما از همان نخستین دقایق حضورش در سالن سینما متوجه می‌شود که فیلمساز چطور به او نگاه کرده است. اگر واقعا در نگاه او خیلی سطحی‌نگری و کودک‌نگری حس کند بلافاصله آن کار را پس می‌زند. سینمای کودک، امروز علمی است که برای فعالیت در آن باید ابتدا تحقیق و بررسی کرد تا بعد بر مبنای آن فیلمی ساخته شود.

#8226؛ فکر می‌کنید چقدر توانستید در این فیلم موفق عمل کنید؟
در فیتیله و ماه پیشونی هم ما این تلاش را داشتیم یعنی سعی کردیم کاری کنیم تا مخاطب بزرگسال هم که از ابتدا با کودکش وارد سالن شده بتواند با فیلم ارتباط برقرار کند تا جایی که اگر در بخشی از فیلم، کودک خواست سالن را ترک کند به او اجازه این کار را

ندهد و قلاب ارتباطی‌اش با فیلم گره خورده باشد. خوشبختانه در همین مدت کمی که از اکران گذشته با تحقیقاتی که کرده‌ام متوجه شدم هم کودکان، شاد از سالن بیرون می‌آیند و هم بزرگسالان می‌توانند با فیلم ارتباط برقرار کنند به طوری که برخی مایلند برای بار دوم نیز به تماشای فیلم بنشینند.

&8226#در پایان می‌خواستم نظرتان را درخصوص تبلیغاتی که برای فیلم شده و شرایط اکران بگویم. امروز وقتی به فیلم نگاه می‌کنم می‌بینم اگر تبلیغات و اطلاع‌رسانی درستی برای فیلم صورت بگیرد، نه حالا به این دلیل که فیلم من است کلا اگر با نیت حمایت از سینمای کودک و نوجوان تبلیغات شود و اطلاع‌رسانی درستی صورت گیرد به شکلی که هر آدمی که با این سینما غریبه است به واسطه تبلیغات و اطلاع‌رسانی گسترده راغب شود که بیاید و به تماشای فیلم بنشیند، مطمئنم از این فیلم استقبال خواهد کرد و بدون هیچ‌گونه واکنش منفی و افت‌وخیز و با نهایت انگیزه، فیلم را دنبال می‌کند. معاونت امور سینمایی، اداره نظارت و ارزشیابی و بنیاد سینمایی فارابی انصافا ثابت کردند که جزو تنها کسانی هستند که حمایت‌شان از سینمای کودک و نوجوان فقط در حد شعار نیست؛ چراکه نهایت همکاری را برای حمایت از سینمای کودک انجام دادند. اگر به گذشته نگاه کنیم متوجه می‌شویم که در هیچ سالی به این شکل نبوده که بخواهند بهترین فصل اکران را به نمایش این ژانر از سینما یعنی کودک و نوجوان اختصاص دهند و اینکه این سینما بخواهد حتی سهمی در اکران داشته باشد. به همین دلیل می‌خواهم در همین‌جا به‌عنوان سازنده این فیلم از این عزیزان تشکر کنم.